

Meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld 2019

Samen sterker in onderwijs

Zorg

Kwaliteit

Vernieuwing

Instemming GMR
advies directeurenoverleg
goedkeuring Raad van Toezicht
vaststelling College van Bestuur

1 Inhoudsopgave

1	Inhoudsopgave	2
2	Inleiding.....	3
2.1	Algemene informatie	3
2.2	Wat betekent de meldcode voor medewerkers van Stichting Peelraam	3
2.3	Plan van aanpak en tijdpad	3
3	Meldcode met afwegingskader Stichting Peelraam.....	6
3.1	Vijf verplichte stappen meldcode.....	7
4	De vijf stappen nader uitgewerkt	9
5	Begrippen en definities	13
	Bijlage 1 signalenkaart (www.signalenkaart.nl)	18

2 Inleiding

2.1 Algemene informatie

De meldcode is een stappenplan waarin staat hoe hulpverleners kindermishandeling en huiselijk geweld signaleren en melden. Toegevoegd wordt dat er een afwegingskader in deze meldcode is opgenomen waardoor de beslissing om al dan niet te melden bij Veilig Thuis ondersteund wordt. Bovendien wordt de eigen hulpverlening erin betrokken. Het afwegingskader is landelijk opgesteld en is geldig voor het gehele onderwijsveld (van primair tot hoger- en wetenschappelijk onderwijs).

Deze meldcode is gebaseerd op het basisdocument: 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' Ministerie VSW &V en de aanscherping en verbetering meldcode en werkwijze Veilig Thuis (ingangsdatum 1-1-2019). Per 1 januari 2019 zijn professionals, vallende onder de Wet 'Verplichte meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld', waaronder onderwijsmedewerkers, verplicht te werken met het afwegingskader in stap 4 en 5 van de meldcode. Achtereenvolgens wordt in 2.3 een actie-overzicht besproken en in hoofdstuk 3 de gewijzigde meldcode.

2.2 Wat betekent de meldcode voor medewerkers van Stichting Peelraam

Binnen deze vernieuwde aanpak is een van de vijf (verplichte) stappen van de wet Meldcode namelijk stap 2, dat er een deskundige collega of Aandachtsfunctionaris wordt geconsulteerd. Dat betekent concreet voor Stichting Peelraam dat deze specifieke deskundigheid binnen Stichting Peelraam aanwezig moet zijn. Ten tweede betekent het dat medewerkers van Stichting Peelraam getraind zullen moeten worden in het gebruiken van het afwegingskader bij stap 4 en 5. In de volgende paragraaf is een overzicht gemaakt van de verschillende acties die in het schooljaar 2018-2019 zullen moeten worden uitgevoerd.

2.3 Plan van aanpak en tijdpad

Stichting Peelraam is verplicht om een meldcode vast te stellen met afwegingskader, te implementeren in de organisatie en het gebruik en de kennis hiervan te bevorderen onder hun werknemers.

Actie	Inhoud	Datum	Wie
Informerende ouders en medewerkers over nieuwe meldcode	Er wordt een infographic aan alle scholen ter beschikking gesteld waarop de vijf stappen van de meldcode en het afwegingskader vermeld staan. De infographic wordt opgenomen in de	September 2018	Seniorbeleids-medewerker Directeuren

	schoolgids en op de websites van de scholen. Ouders worden actief geïnformeerd dat alle scholen werken met de meldcode en afwegingskader.		Directeuren
Aandachtsfunctionaris	Binnen Peelraam wordt gezocht naar een deskundige collega die als taak Aandachtsfunctionaris krijgt. De Aandachtsfunctionaris staat vermeld op de infographic. De Aandachtsfunctionaris ontvangt passende scholing. De Aandachtfunctionaris krijgt een taakomschrijving	September 2018- december 2018	CvB, directeuren en senior-beleidsmedewerker
Uitleg meldcode nieuwe medewerkers	De meldcode, de uitleg van de meldcode en het opnemen van de meldcode in het handboek medewerkers stichting Peelraam. De meldcode wordt uitgelegd bij nieuwe medewerkers die starten bij Peelraam (startende leraren, leraren die starten bij Peelraam, onderwijsassistent, overig o.o.personeel)	Netwerkbijeenkomst starten bij Peelraam	Coach starters
Training en scholing en bijhouden kennis	Er wordt een PowerPointpresentatie gemaakt van de nieuwe meldcode. Directeuren presenteren deze tijdens een teamvergadering. Op verzoek van de directeur	September 2018- december 2018	Senior-beleidsmedewerker

	of van de medewerkers wordt een training aangeboden.		
Zicht houden op effect van de meldcode	In de voortgangsgesprekken is de meldcode een vast onderdeel van het gesprek met de directeur en de IB'er. Indien er sprake is van een situatie van kindermishandeling of huiselijk geweld wordt onmiddellijk de directeur en de voorzitter van het CvB erbij betrokken.	4 maal per jaar	CvB Bovenschoolse kwaliteitszorg-medewerker Senior beleidsmedewerker Directeuren IB'ers
Dossiervorming	Er moeten afspraken worden vastgelegd rondom dossiervorming en informatie-uitwisseling. Er wordt een procedure vastgelegd wanneer een melding wordt opgenomen in het dossier en een procedure wanneer de melding eventueel wordt verwijderd indien er geen sprake is van kindermishandeling dan wel huiselijk geweld.	Oktober 2018	IB netwerk, directeuren en CvB

De acties zijn gebaseerd op de checklist managers “verbeterde meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld”.

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/huiselijk-geweld/documenten/brochures/2012/03/01/checklist-managers-invoeren-meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling>

3 Meldcode met afwegingskader Stichting Peelraam

Stichting Peelraam, het bevoegd gezag van de scholen past voor alle scholen onder haar beheer, te weten:

- Leander
- De Klimop
- De LenS
- Matthias
- Klimop
- Pater Eijmard
- De Schare
- Zonnewijzer
- 't Stekske
- De Sprong

Overwegende dat,

- de scholen verantwoordelijk zijn voor een goede kwaliteit en veiligheid van hun leerlingen en dat deze verantwoordelijkheid zeker aan de orde is in geval van leerlingen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;
- deze melding door Stichting Peelraam in een protocol en het landelijk vastgestelde afwegingskader is vastgelegd, welke stappen van medewerkers wordt verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling;
- Stichting Peelraam in dit protocol en het afwegingskader vastlegt op welke wijze zij medewerkers hierbij ondersteunt;
- de medewerkers die werkzaam zijn bij de stichting de wettelijke plicht hebben, bij het vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling het meldprotocol en het afwegingskader in de praktijk te gebruiken;
- van de medewerkers die werkzaam zijn bij Stichting Peelraam op basis van deze meldplicht en verantwoordelijkheid verwacht wordt dat zij in alle contacten met leerlingen en ouders/verzorgers attent zijn op signalen die kunnen duidelijk op huiselijk geweld of kindermishandeling en dat zij volgens het protocol meldcode 2018 adequaat reageren op deze signalen;
- Stichting Peelraam voor de gehele stichting een medewerker als taak Aandachtsfunctionaris geeft, waarmee de onderwijsmedewerker ondersteunt worden bij het doorlopen van de vijf verplichte stappen en de weging van het afwegingskader in stap 4 en 5.

- de AVG een algemeen kader is dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. De wet Meldcode gaat dus voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.
- en het gestelde in het privacyreglement van Stichting Peelraam, verplicht haar medewerkers in alle gevallen van vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld de volgende landelijk vastgestelde meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld met het verplichte afwegingskader onderwijs toe te passen.

3.1 Vijf verplichte stappen meldcode

Aanvullend

- De voorzitter van het CvB wordt te allen tijde geïnformeerd bij aanvang van stap 2.
- De kindcheck (zie begrippen) valt onder stap 1 van de meldcode en is aan de orde wanneer een volwassene of adolescent in een situatie verkeren die minderjarige kinderen (ernstige) schade kan berokkenen. Er moet in dat geval onderzocht worden in een gesprek met ouders/verzorgers of er (nog meer) kinderen bij ouders/verzorgers wonen en wie er voor hen zorgen. Op basis van deze informatie wordt besloten of er verdere actie ondernomen moet worden door de verdere stappen van de meldcode te zetten. Zie ook www.augeo.nl.
- Bij stap 2 wordt de Aandachtsfunctionaris ingeschakeld en wordt melding gemaakt van de situatie bij de directeur en wordt de voorzitter van het CvB geïnformeerd.
- In stap 5 worden twee beslissingen genomen: het beslissen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is en, vervolgens het beslissen of het zelf bieden of organiseren van hulp mogelijk is. Het is van belang dat in stap 5 beide beslissingen en in de genoemde volgorde worden genomen. De betrokken persoon in het onderwijs/de leerplichtambtenaar

(dit kan de Aandachtsfunctionaris zijn) vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen.

- Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school/leerplichtambtenaar als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.
- Waar wordt gesproken over leerplicht(ambtenaar) moet ook gelezen worden RMC. Dat staat voor Regionale Meld- en Coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten. Doel van de RMC-functie is het scheppen van voorwaarden voor jongeren om de voor hen hoogst haalbare en meest passende onderwijs- en/of arbeidsmarktpositie te bereiken. Het betreft hier jongeren tot 23 jaar. Deze jongeren kunnen begeleiding krijgen van een RMC-consulent.
- Vanaf stap 4 wordt het hiernavolgende, landelijk vastgestelde afwegingskader gebruikt.

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling
Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

- In hoofdstuk 5 worden de verschillende begrippen en definities nader uitgewerkt.

4 De vijf stappen nader uitgewerkt

Stap 1: In kaart brengen van signalen

Signaleren van belemmeringen in de ontwikkeling van een kind en dit met ouders bespreken vormt een belangrijk onderdeel van de beroepshouding van leerkrachten, intern begeleiders en de Aandachtsfunctionaris. Deze beroepshouding wordt in elk contact met de leerling en de ouders verondersteld. Aan het in kaart brengen van de signalen gaat vaak een 'niet pluis' gevoel vooraf. De waargenomen signalen en eventueel van ouders verkregen informatie vormen de basis voor verdere actie. Wat de achterliggende oorzaak is van signalen, is lang niet altijd meteen duidelijk: veel signalen kunnen wijzen op kindermishandeling, maar ook te maken hebben met andere zaken. Als de school met ouders in gesprek gaat over de signalen en de thuissituatie en als zij met elkaar informatie uitwisselen over de ontwikkeling van het kind, dan draagt dat bij aan verheldering, ontkrachting of bevestiging van zorgen. Later gaat het gesprek met ouders over te zetten vervolgstappen en uit te voeren acties.

- In kaart brengen betekent: beschrijven wat u ziet en hoort. Kijk ook naar de risico- en beschermende factoren (alles wat van invloed is op het welzijn en de gezondheid van de leerling. Beschrijf de signalen objectief. Trek niet te snel conclusies en ga niet interpreteren. Breng de signalen die een vermoeden van huiselijk geweld of kindermishandeling bevestigen of ontcrachten in kaart en leg deze vast. Leg ook de contacten over de signalen vast, evenals de stappen die worden gezet en de besluiten die worden genomen.

- Maak gebruik van het signaleringsinstrument in bijlage 1.
- Voer de kindcheck uit.

Belangrijk: wijzen de signalen overduidelijk op een acuut onveilige situatie? Neem contact op met de schoolleider. De schoolleider neemt direct contact op met de politie nog voor stap 2.

Het bevoegd gezag (bestuur en directie) moet altijd op de hoogte zijn van een melding binnen de Meldcode.

Tips:

Bij dreiging van eerdergerelateerd geweld vrijwel in alle gevallen contact opnemen met Veilig Thuis.

Objectief beschrijven: (naam) ziet wit, heeft wallen onder de ogen enz.

Eigen deskundigheid staat voorop.

Stap 2 overleggen met de Aandachtsfunctionaris en/of evt. (anoniem) veilig thuis

De leerkracht bespreekt de waargenomen signalen met de Aandachtsfunctionaris en de directeur. De directeur meldt de waarneming bij de voorzitter van het CvB. Eventueel kunnen collega's, de IB'er geraadpleegd worden¹. De Aandachtsfunctionaris kan zo nodig de jeugdverpleegkundige, jeugdarts of schoolmaatschappelijk werker consulteren. Ook kan de Aandachtsfunctionaris bij vermoedens van huiselijk geweld of kindermishandeling (anoniem) advies vragen bij Veilig Thuis.

Stap 3 gesprek met ouders/verzorgers/kind

De volgende stap is de signalen, het ingewonnen advies bij de Aandachtsfunctionaris, de collega's en de informatie uit het gesprek met de ouders te bespreken met de directeur, de IB'er, de leerkracht en de Aandachtsfunctionaris (ondersteuningsteam). Daarbij kunnen de ouders eventueel aanwezig zijn. De aard en de ernst van de signalen en het risico op kindermishandeling of huiselijk geweld worden daarin multidisciplinair afgewogen. De expertise van de partners wordt gebundeld en optimaal benut. Vervolgens wordt er een afgestemde aanpak vastgesteld en uitgevoerd, gericht op de veiligheid van het kind en de ondersteuning van de ouders en de leerkracht.

Stap 4

Het ondersteuningsteam organiseert (zo mogelijk) de noodzakelijke hulp aan kind en ouders en geeft handelingsadviezen aan de leerkracht. Daarnaast wordt er overlegd óf en zo ja wie er een melding doet bij Veilig Thuis. Met Veilig Thuis wordt besproken wat het ondersteuningsteam na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de

¹ Hierbij valt te denken aan functionarissen uit de 2e lijnsondersteuning in de school, altijd onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag (dus geen leraren, wel een zorgcoördinator, een vertrouwenspersoon, een orthopedagoog, een schoolpsycholoog, een intern begeleider, een schoolmaatschappelijk werker).

leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen. In het ondersteuningsteam is afgesproken wie de ouders informeert over de uitkomsten van de bespreking en de eventuele melding bij Veilig Thuis.

Uitwerking van de vijf afwegingsvragen en beslissingen in stappen 4 en 5 van de meldcode voor het Onderwijs en Leerplicht. Beide beslissingen moeten in de genoemde volgorde worden genomen. De betrokken persoon in het onderwijs/de leerplichtambtenaar (dit kan de aandachtsfunctionaris zijn) vraagt zich op basis van signalen en het gesprek met ouders af of melden noodzakelijk is aan de hand van vijf afwegingsvragen. Vervolgens besluit deze of het bieden of organiseren van hulp tot de mogelijkheden van zowel de school/leerplichtambtenaar als de betrokkenen (ouders/verzorgers) behoort. Als melden volgens het afwegingskader noodzakelijk is, moet de tweede beslissingsvraag over eventuele hulp in overleg met betrokkenen en Veilig Thuis beantwoord worden. Melden is niet verplicht en kan ook anoniem.

1. Vermoeden wegen

Ik heb de stappen 1 t/m 3 van de Meldcode doorlopen en

A: op basis van deze doorlopen stappen is er geen actie nodig: dossier vastleggen en sluiten

B: ik heb een sterk vermoeden van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

Het bevoegd gezag van mijn school is op de hoogte (in geval het vermoeden door schoolmedewerker wordt geconstateerd). Ga verder naar afweging 2.

2. Veiligheid

Op basis van de stappen 1 t/m 4 van de Meldcode schatten wij als school (functionarissen en bevoegd gezag)/leerplicht in dat er sprake is van acute en/of structurele onveiligheid:

A: NEE -> ga verder naar afweging 3

B: JA of twijfel -> direct (telefonisch) (anoniem) melding doen bij Veilig Thuis. De afwegingen hierna worden met Veilig Thuis doorlopen.

3. Hulp

Ben ik, of iemand anders in mijn school¹ of een ketenpartner² /ben ik als leerplichtambtenaar in staat om effectieve hulp te bieden of te organiseren en kan de dreiging voor mogelijk huiselijk geweld of kindermishandeling afgewend worden?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis, die binnen 5 werkdagen een besluit neemt en terugkoppelt naar de melder

B: JA -> ga verder met afweging 4

4. Hulp

Aanvaarden de betrokkenen de hulp zoals in afweging 3 is georganiseerd en zijn zij bereid zich actief in te zetten?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp in gang zetten, termijn afspreken waarop effect meetbaar of merkbaar moet zijn. Zo concreet mogelijk maken en documenteren. Spreek af wie welke rol heeft en benoem casemanager. Spreek af welke taken alle betrokkenen en specifiek de casemanager heeft, zodat de verwachtingen voor iedereen helder zijn. Leg vast, voer uit en ga verder met afweging 5.

5. Resultaat

Leidt de hulp binnen de afgesproken termijn tot de afgesproken resultaten ten aanzien van de veiligheid, het welzijn en/of het herstel van de direct betrokkenen?

A: NEE -> melden bij Veilig Thuis

B: JA -> hulp afsluiten met vastgelegde afspraken over het monitoren³ van de veiligheid van alle betrokkenen.

Ga voor meer informatie naar: www.veiligthuisbno.nl/ik-ben-professional-en-maak-me-zorgen-dit-kan-ik-doen/. Aanvullende aanbeveling: spreek een nazorgtraject af. Leg termijnen en verwachtingen vast.

5 Begrippen en definities

College van Bestuur	Het CvB van de stichting, zoals bedoeld in artikel 6 van de statuten van Stichting Primair Onderwijs Peelraam (eindverantwoordelijk)
Directeur	Directeur, als bedoeld in artikel 29, eerste lid van de WPO, die de integrale verantwoordelijkheid heeft voor een school binnen de door het College van Bestuur vastgestelde kaders in het meerjarig strategisch beleidsplan op het gebied van onderwijs, identiteit, personeel, huisvesting, financiën, beheer, organisatie en communicatie
Meerscholendirecteur	De directeur, als bedoeld in artikel 29, vijfde lid van de WPO, die de integrale verantwoordelijkheid heeft voor twee of meer scholen binnen de door het College van Bestuur vastgestelde kaders in het meerjarig strategisch beleidsplan op het gebied van onderwijs, identiteit, personeel, huisvesting, financiën, beheer, organisatie en communicatie
Medewerker	De medewerker in dienst bij Stichting Peelraam en die in dienstverband aan leerlingen op school zorg, begeleiding of een andere wijze van ondersteuning biedt
IB-er	De intern begeleider die onder verantwoordelijkheid van de directeur belast is met de coördinatie en uitvoering van het beleid met betrekking tot passend onderwijs en opbrengst – en handelingsgericht werken in de school.
Staflid kwaliteitszorg	De functionaris belast met bovenschoolse taken en verantwoordelijkheden op het gebied van kwaliteitszorg met een adviserende rol naar het College van Bestuur
Aandachtsfunctionaris	Medewerker die binnen een organisatie verantwoordelijk is voor alle zaken die betrekking hebben op huiselijk geweld en kindermishandeling
Ouders/verzorgers:	Gezaghebbende ouder, adoptiefouder, stiefouder of een ander die een jeugdige als behorend tot zijn gezin verzorgt en opvoedt, niet zijnde een pleegouder;

Kindermishandeling:	De definitie van kindermishandeling is opgenomen in artikel 1.1 van de Jeugdwet. De omschrijving luidt: “elke vorm van voor een minderjarige bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of van onvrijheid staat, actief of passief opdringen, waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel”.
Huiselijk geweld	De omschrijving van huiselijk geweld is: geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer, dat wil zeggen (ex-)partners, gezinsleden, familieleden of mantelzorgers. Het kan daarbij gaan om lichamelijk geweld (slaan, schoppen, door elkaar schudden e.d.), psychisch geweld (uitschelden, treiteren, kleineren, bedreigen, stalken), seksueel geweld, verwaarlozing, schending van rechten, opsluiting en belaging.
Vrouwelijke genitale verminking	Vrouwelijke genitale verminking (VGV) ofwel meisjesbesnijdenis is het deels of compleet verwijderen van het vrouwelijk geslachtsdeel alsmede elke verwonding aan het vrouwelijk geslachtsdeel om culturele, religieuze of andere niet-therapeutische redenen.
Kindcheck	De kindcheck wil zeggen dat professionals die contacten hebben met volwassen cliënten in sommige gevallen moeten na gaan of de cliënt kinderen heeft die van hem afhankelijk zijn. Deze kindcheck is aan de orde als de professional meent dat er, vanwege de medische conditie of andere omstandigheden waarin de volwassen cliënt verkeert, risico's zijn op een ernstige bedreiging van de veiligheid of de ontwikkeling van de kinderen die van de cliënt afhankelijk zijn. Heeft de cliënt inderdaad minderjarige kinderen en is de situatie van de cliënt risicovol voor de kinderen, dan zet de professional op basis van de 'oudersignalen' de stappen van de meldcode.

Meldnorm A	In ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid
Meldnorm B	In alle ANDERE gevallen waarin de Aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Meldnorm C	Als een aandachtsfunctionaris/leerplichtambtenaar die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Acute onveiligheid, structureel onveiligheid en disclosure

Acute onveiligheid

Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Voorbeelden	• Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. • (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. • Poging tot verwurging. • Wapengebruik. • Geweld tijdens de zwangerschap. • (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. • Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking).

- Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.
- Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrekt of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt.
- Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn.
- Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïcidepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs.
- Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene
- Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken
- Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt
- etc.

Structurele onveiligheid

Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	• Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. • Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger.

- Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken.
- Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.
- Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders.
- Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben.
- Minderjarigen die geregeld fysiek mishandeld worden.
- etc.

Disclosure

Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.

Bijlage 1 signalenkaart (www.signalenkaart.nl)

Bij vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld maak gebruik van de online signalenkaarten uit de Toolkit van de Rijksoverheid.

Signaalkaarten gedownload 11-07-2018

Leerlingen 0-4 jaar

Slachtoffer

- Speelt geweld- of seksuele situaties na
- Is dwingend en/of vraagt veel aandacht
- Is in zichzelf gekeerd of juist hyperactief
- Vertoont extreme schrikreacties of houdt het lichaam stijf bij optillen
- Maakt weinig/vreemd contact
- Is agressief naar zichzelf, anderen en/of omgeving
- Is bang om alleen te zijn of heeft angst voor bepaalde mensen of plekken
- Vertoont plotselinge gedragsverandering in contact met ouders/verzorgers
- Heeft angst voor lichamelijk contact of is juist overdreven gericht op lichamelijk contact
- Heeft een negatief zelfbeeld en lichaamsbeeld
- Is passief en apathisch of huult of schreeuwt buitensporig veel
- Heeft een vertraagde ontwikkeling of stoornissen (spraak, motoriek, groeiachterstand)
- Is vaak ziek of ziektes herstellen slecht ☐
- Vertoont angst voor onderzoek en/of verschonen (knijpt billen samen bij optillen of verschonen)
- Heeft verstoorde eet- en slaapgewoontes (opvallend vermageren of aankomen, oververmoeid)
- Is verwaarloosd (luiers niet verschoond, te kleine schoenen, slecht verzorgd gebit, vieze kleren)
- Heeft onverklaarbare verwondingen op vreemde plekken, bloeditstoringen, rode plekken rond de ogen bij zuigelingen
- Heeft verwondingen en/of oude littekens (blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, snij-, krab- en bijtwonden)

Specifiek voor seksueel misbruik

- Heeft buikpijn zonder aanwijsbare reden
- Heeft pijn, verwondingen, infecties aan de geslachtsorganen
- Vertoont niet bij de leeftijd passend seksueel gedrag of kennis
- Weigert om over een 'geheimpje' te praten dat het met een volwassene heeft

Pleger

- Vertoont negatief/ dwingend gedrag t.o.v. het kind
- Ziet geweld als een middel om problemen op te lossen
- Weigert benodigde medische of geestelijk hulp voor het kind
- Vermijdt verantwoordelijkheid te nemen voor eigen gedrag en/of beschuldigt het kind

- Uit veel klachten over het gedrag van het kind
- Stelt zich overbeschermend op
- Scheldt het kind uit en/of troost het kind niet
- Meldt zichzelf of gezinsleden vaak ziek
- Kent een laag gevoel van eigenwaarde, negatief zelfbeeld
- Is onzorgvuldig in het nakomen van afspraken
- Houdt het kind vaak thuis
- Heeft verwachtingen die niet bij de leeftijd van het kind horen
- Heeft relatieproblemen
- Verhuist regelmatig of is regelmatig verhuisd
- Geeft vage verklaringen voor verwondingen/verwaarlozing
- Geeft aan het kind niet aan te kunnen en/of maakt overmatig gebruik van "zoethoudertjes"
- Gedraagt zich onverschillig t.o.v. welzijn van het kind
- Gaat steeds naar andere artsen, ziekenhuizen (shopping)
- Wordt ondersteund door veel hulpverlening binnen het gezin
- Leeft in een sociaal isolement/ gesloten gezin
- Mijdt contact met leiding van peuterspeelzaal/kinderopvang

signalenkaart 4-12 jaar

Slachtoffer

- Misdraagt zich (diefstal, brandstichting, vandalisme)
- Gebruikt alcohol en/of drugs
- Heeft regelmatig buikpijn, hoofdpijn of last van flauwvallen
- Gedraagt zich niet naar zijn leeftijd, is niet zindelijk op de leeftijd dat het hoort of heeft een terugval in gedrag
- Laat afwijkend spel zien
- Neemt geen vriendjes mee naar huis
- Blijft rondhangen na schooltijd en/ of is heel vroeg op school, komt regelmatig te laat
- Presteert op school onder het eigen kunnen of er is een plotselinge terugval in prestaties
- Gedraagt zich overdreven aangepast en afhankelijk of rebelleert
- Is wantrouwend, houdt afstand of maakt geen oogcontact
- Is agressief richting zichzelf, anderen en/of omgeving
- Is bang om alleen te zijn of heeft angst voor bepaalde mensen of plekken
- Vertoont plotselinge gedragsverandering in contact met ouders/verzorgers
- Heeft angst voor lichamelijk contact of is juist overdreven gericht op lichamelijk contact
- Heeft een negatief beeld van zichzelf en de omgeving
- Gedraagt zich passief en apathisch of juist heel druk
- Heeft een vertraagde ontwikkeling of stoornissen (spraak, motoriek, groeiachterstand)
- Vertoont angst voor lichamelijk onderzoek
- Is vaak ziek of ziektes herstellen slecht
- Heeft ongezonde eet- en slaapgewoonten (opvallend vermageren of aankomen, oververmoeid)
- Is verwaarloosd (hongerig, slecht gebit, vieze, niet passende kleding)
- Heeft verwondingen en/of oude littekens (blauwe plekken, brandwonden, botbreuken, onverklaarbare verwondingen op vreemde plekken)

Specifiek voor seksueel misbruik

- Heeft angst voor mannen of vrouwen in het algemeen of voor een man of vrouw in het bijzonder
- Heeft pijn, verwondingen, infecties aan de geslachtsorganen
- Vertoont niet bij de leeftijd passend seksueel gedrag of kennis
- Weigert om over een 'geheimpje' te praten dat het met een andere volwassene heeft

Pleger

- Weigert benodigde medische of geestelijk hulp voor het kind
- Vertoont negatief/ dwingend gedrag t.o.v. het kind
- Vermijdt verantwoordelijkheid te nemen voor eigen gedrag en/of beschuldigt het kind
- Heeft een laag gevoel van eigenwaarde, negatief zelfbeeld
- Ziet geweld als een middel om problemen op te lossen
- Gaat steeds naar andere artsen, ziekenhuizen (shopping)
- Volgt adviezen van school of andere instanties niet op
- Verhuist regelmatig, of is regelmatig verhuisd
- Mijdt contact met leerkrachten op school
- Wordt ondersteund door veel hulpverlening binnen het gezin
- Meldt zichzelf of gezinsleden vaak ziek
- Is onzorgvuldig in het nakomen van afspraken
- Heeft relatieproblemen
- Leeft in een sociaal isolement/ gesloten gezin
- Houdt het kind vaak thuis
- Stelt zich overbeschermend op
- Scheldt het kind uit en/of troost het kind niet
- Geeft aan het kind niet aan te kunnen en/of maakt overmatig gebruik van "zoethoudertjes"
- Uit veel klachten over het gedrag van het kind
- Heeft verwachtingen die niet bij de leeftijd van het kind horen
- Gedraagt zich onverschillig t.o.v. welzijn van het kind
- Geeft vage verklaringen voor verwondingen/verwaarlozing